

Obsah

Úvod	11
1 Křesťanské církve jako součást občanské společnosti	15
1.1 Církve a společnost	15
1.1.1 Náboženská a církevní příslušnost obyvatel ČR.	16
1.1.2 Specifika „českého ateismu“	18
1.1.3 Názor na církve jako instituce	19
Literatura	23
1.2 Církev a církve	24
1.2.1 Počátky církve	25
1.2.2 Teologie církve.	27
1.2.3 Dělení církví	29
1.2.4 Organizační modely církve	32
1.2.5 Ekumenické hnutí	34
1.2.6 Realizační funkce církve	36
1.2.7 Pojem „pastorace“	39
Literatura	40
1.3 Církve a stát.	41
1.3.1 Vývoj vztahů mezi státem a církvemi	41
1.3.1.1 V dějinách evropské civilizace	41
1.3.1.2 Na území České republiky	44
1.3.2 Konfesněprávní modely	49
1.3.3 Konfesní právo České republiky	51
1.3.3.1 Náboženská svoboda v právu České republiky	52
1.3.3.2 Individuální náboženská svoboda	54
1.3.3.3 Registrace církví a náboženských společností	55
1.3.3.4 Zvláštní práva církví a náboženských společností	56
1.3.4 Ekonomické zabezpečení církví	59
Literatura	63

2	Registrované církve v České republice	65
2.1	Katolická církev a církve od ní oddělené v moderní době	66
2.1.1	Církev římskokatolická	67
2.1.1.1	Vývoj církve ve 20. století.	68
2.1.1.2	Organizační struktura světové církve.	71
2.1.1.3	Církev v České republice	75
2.1.1.4	Organizace katolické církve v ČR	79
2.1.1.5	Hospodaření	81
2.1.1.6	Zasvěcený život.	82
2.1.1.7	Řeholní řády a kongregace působící v České republice.	84
2.1.1.8	Nová hnutí v církvi.	89
2.1.1.9	Veřejně prospěšná činnost církve.	92
Literatura		93
2.1.2	Církev řeckokatolická	95
2.1.3	Starokatolická církev v ČR	96
2.1.4	Církev československá husitská (CČSH)	98
2.2	Východní církve	100
2.2.1	Pravoslavná církev v českých zemích	100
2.2.2	Ruská pravoslavná církev, podvorje patriarchy moskevského a celé Rusi v České republice	102
2.2.3	Církev Svatého Řehoře Osvětitel (CSŘO)	103
2.3	Reformační církve	104
2.3.1	Českobratrská církev evangelická (ČCE)	104
2.3.2	Slezská církev evangelická augsburského vyznání (SCEAV)	107
2.3.3	Evangelická církev augsburského vyznání v ČR (ECAV)	108
2.3.4	Luterská evangelická církev augsburského vyznání v ČR (LECAV)	109
2.3.5	Jednota bratrská (JB)	111
2.4	Evangelikální církve	113
2.4.1	Církev bratrská (CB)	114

2.4.2	Bratrská jednota baptistů (BJB)	115
2.4.3	Evangelická církev metodistická (ECM)	118
2.4.4	Církev adventistů sedmého dne (CASD)	119
2.4.5	Armáda spásy (AS)	122
2.4.6	Křesťanské sbory (KS)	123
2.5	Pentekostální církve	124
2.5.1	Apoštolská církev (AC)	125
2.5.2	Církev Křesťanská společenství (CKS)	127
2.5.3	Církev Slovo života	128
2.5.4	Církev Nová naděje	130
2.5.5	Církev živého Boha	131
2.5.6	Církev víry	132
2.5.7	Církev Nový život	133
2.5.8	Církev Oáza	134
	Literatura	135
3	Aktivity církvi	139
3.1	Svědectví o křesťanské víře	140
3.1.1	Misijní charakter křesťanství	140
3.1.2	Cesty zprostředkování víry	142
3.1.3	Využití médií	146
3.1.4	Průběh evangelizačního procesu	151
3.1.5	Obsah víry	153
3.1.6	Orientace v etických otázkách	157
	Literatura	160
3.2	Bohoslužebné aktivity	161
3.2.1	Podpora spirituální dimenze člověka	162
3.2.2	Pojem „liturgie“	165
3.2.3	Svátosti	166
3.2.3.1	Křest	167
3.2.3.2	Večeře Páně	169

3.2.3.3	Břmování	170
3.2.3.4	Svátost smření / pokání (zpověď)	171
3.2.3.5	Ordinace / kněžské svěcení.	172
3.2.3.6	Manželství	174
3.2.3.7	Pomazání nemocných	174
3.2.4	Nesvátostné liturgické úkony	175
3.2.5	Liturgická symbolika	177
3.2.6	Lidová zbožnost	179
	Literatura	181
3.3	Vytváření komunit	183
3.3.1	Historická a teologická východiska	183
3.3.2	Křesťanské obce v různých církvích	185
3.3.3	Církevní obec jako subjekt komunitní práce.	186
3.3.4	Právní a ekonomické zajištění církevních obcí.	188
	Literatura	189
3.4	Pastorace v životním cyklu	189
3.4.1	Pastorace manželů a rodin	190
3.4.1.1	Křesťanský pohled na manželství.	190
3.4.1.2	Pastorační doprovázení manželů a rodin	193
3.4.1.3	Pastorace osob v církevně nestandardních situacích	196
3.4.1.4	Manželské právo katolické církve	200
3.4.1.5	Manželství a rozvody v pravoslavné církvi	202
	Literatura	203
3.4.2	Pastorace mládeže	205
3.4.2.1	Religiozita a církevní příslušnost mládeže	205
3.4.2.2	Pastorace mládeže v katolické církvi	206
3.4.2.3	Práce s mládeží v ČCE.	211
3.4.2.4	Práce s mládeží v ostatních církvích	212
	Literatura	213
3.4.3	Pastorace seniorů	214
3.4.3.1	Spirituální potřeby seniorů	214

3.4.3.2	Pastorace seniorů v církvích	215
	Literatura	217
3.5	Sociální služby	217
3.5.1	Křesťanský sociální étos	218
3.5.2	Církevní sociální služby v minulosti a dnes	220
3.5.3	Specifika křesťanských sociálních služeb	221
3.5.4	Křesťanští poskytovatelé sociálních služeb.	223
3.5.4.1	Katolická církev	224
3.5.4.2	Ostatní církve	227
3.5.4.3	Poskytovatelé bez vázanosti na církev	230
3.5.4.4	Mezinárodní humanitární a rozvojová pomoc	231
	Literatura	234
3.6	Zdravotnictví	234
3.6.1	Církevní nemocnice	235
3.6.2	Hospicové hnutí	237
3.6.3	Duchovní péče ve zdravotnických institucích	240
3.6.4	Vzdělávání zdravotnického personálu	243
	Literatura	244
3.7	Armáda, vězeňství, policie	244
3.7.1	Působení církvi v armádě	245
3.7.1.1	Válka a mír v pohledu Bible a církvi	245
3.7.1.2	Historie duchovní služby v české armádě	247
3.7.1.3	Současná podoba duchovní služby v Armádě ČR	247
3.7.2	Duchovní služba ve věznicích	249
3.7.2.1	Biblická a historická východiska	250
3.7.2.2	Současná podoba duchovní služby v českém vězeňství	251
3.7.2.3	Postavení vězeňských kaplanů	253
3.7.3	Duchovní služba v policii ČR	255
	Literatura	255

3.8	Vzdělání a výchova	256
3.8.1	Církevní školství	256
3.8.1.1	Historie	256
3.8.1.2	Současné právní a finanční možnosti	258
3.8.1.3	Církevní školy a školská zařízení v ČR	260
3.8.2	Vyučování náboženství ve státních školách	265
	Literatura	267
3.9	Kultura	268
3.9.1	Dialog mezi křesťanstvím a kulturou	268
3.9.2	Ochrana a tvorba uměleckých hodnot	270
3.9.2.1	Ochrana památek	271
3.9.2.2	Architektura a výtvarné umění	274
3.9.2.3	Hudba	278
	Literatura	281
3.10	Mezikulturní dialog a smíření	282
3.10.1	Česko-německý dialog	282
3.10.2	Romská pastorace	284
3.10.3	Mezináboženský dialog	286
3.10.4	Migrační krize	287
	Literatura	288
Závěr	291
	Poděkování a omluva	293
	Základní literatura	295
	Seznam zkratk	299
	Rejstřík jmenný	301
	Rejstřík věcný	305
	Rejstřík institucí	313